

Colom i els Taïnos

Colom i els Taïnos és una nova exposició d'utensilis i eines utilitzades pels taïnos (el primer poble indígena amb què va entrar en contacte Joan-Cristòfor Colom al Nou Món, l'any 1492) entre els segles XI-XV i que es va poder veure a la Fontana d'Or (carrer Ciutadans, 19, de Girona) fins al 29 de gener, seu de la Fundació de la Caixa de Girona.

En primer lloc, en el resum sobre la vida del descobridor del Nou Món veiem que les últimes investigacions fetes sobre el seu més que probable origen català han sigut totalment obviades. Simplement, hi apareix la versió oficial: que Colom, en veritat, era genovès, que volia arribar a la Xina per l'oest, a veure el gran khan i que, per casualitat, va trobar un nou continent.

Malgrat això, en la primera part de l'exposició, vaig trobar un parell de detalls interessants que m'agradaria comentar:

Un exemplar d'incunable imprès a Anvers l'any 1485 adquirit per Colom el 1497 gràcies al "comerciant anglès John Day" afincat a Bristol. Aquest Jhon Day podria ser, en veritat, el comerciant, també de la mateixa ciutat, anomenat John May i que era propietari de la "caravel·la (?) *el Rafael*" trobada recentment als arxius de l'esmentada ciutat. Aquest mateix Jhon May ha estat relacionat per alguns investigadors amb el comerciant barceloní enviat a Londres per la Generalitat durant la guerra civil catalana anomenat Johan Mai.

Un facsímil de la famosa carta nàutica de "Juan de la Cosa" (Joan Cossa segons la seva firma) que es pot admirar amb detall.

A part d'això, poca cosa més: uns quadres del mateix Colom , de la reina Isabel la Catòlica, de Joan de Cossa i algunes escenificacions sobre el descobriment totalment carents d'interès ja que van ser pintades a partir del segle XVIII .

La segona part de l'exposició la conformen els objectes relacionats amb la cultura taïna dels segles XI al XV. En destacaria, a manca d'adorns i peces d'or, un cinturó de cotó molt ben decorat i guarnit amb pedreria diversa; un inhalador nasal de doble tub adornat amb una efígie amb el qual esnifaven substàncies al·lucinògenes rituals i que es realment curiós; un altre inhalador fet amb una costella de manatí; unes destrals polides decorades amb efígies i un amulet de color vermell esculpit amb la representació d'una divinitat i que és preciós. També hi ha una petita col·lecció de seients rituals de fusta i pedra anomenats *duho* i que servien, en teoria, per fer seure els que volien assolir la maduresa i traspasar la fase de nen a home, moment aquest de gran importància en aquella societat. La resta d'objectes són d'ús més quotidià, sobretot ornaments de nas i d'orelles, morters plans amb les respectives mans de morter, ratlladors fets de pedra volcànica , destrals polides, puntes de fletxa de pedra i d'aram o metall, etc.

En resum, malgrat ser una exposició bastant petita i molt limitada quant al material exposat, no mancava d'un mínim d'interès perquè ens mostra la vida quotidiana d'un poble del segle XV en ple neolític i ens ajuda a entendre la nostra propi pasta. Ara bé, els que hi vam anar esperant trobar alguna nova aportació al tema del descobriment o d'en Colom vam sortir bastant decebuts ja que, com he dit abans, en aquests aspectes es limitava a repetir els tòpics de sempre.

Santi Serra i Maurici